

R A P O R T

prezentat în cadrul ședinței Grupului de monitorizare despre progresele înregistrate și dificultățile întâmpinate în procesul de implementare a Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției

Ministerul Economiei și Comerțului
(ianuarie – iunie 2008)

Stimați membri ai Grupului de monitorizare,
Onorată asistență

În conformitate cu Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.421-XV din 16.12.2004 pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției și Planului de acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției pe anii 2007-2009, urmărind diminuarea și eliminarea factorilor de risc, ce contribuie la apariția corupției, Ministerul Economiei și Comerțului este responsabil de realizarea următoarelor acțiuni:

Actiunea 1.8 *Elaborarea proiectului de lege cu privire la lobbyism*, în calitate de coexecutor, (termen de executare noiembrie 2008).

Actiunea 1.26 *Elaborarea proiectului de lege privind autorizarea executării lucrărilor în construcții*, în calitate de coexecutor (termen de executare trimestrul IV 2008).

Actiunea 1.28 *Revizuirea Legii Insolvabilității nr.632-XV din 14 noiembrie 2001 în scopul interzicerii, pe o perioadă de 5-7 ani, a numirii foștilor conducători de întreprinderi și instituții declarate insolubile în funcții de conducători la o altă întreprindere solvabilă și interzicerii eliberării licenței pentru activitatea de administrator al insolvabilității*, în calitate de executor nemijlocit (termen de executare parcursul anului 2008).

Îndeplinirea acțiunii 1.8 și 1.26 este asigurată de Direcția juridică și Direcția Generală Politici Structurale din cadrul Ministerului Economiei și Comerțului

Întru executarea acestor acțiuni au fost stabilite premisele necesare și evaluate disponibilitățile, astfel încât, reprezentanții Ministerului Economiei și Comerțului să poată interveni adecvat în acest proces alături de executorii desemnați în Plan.

Ținem să menționăm că recent s-a propus excluderea acțiunii 1.8 din plan, din motiv că prevederile legii cu privire la lobbyism sunt cuprinse deja în unele acte și proiecte de acte legislative și anume, legea „Cu privire la conflictul de interese” și proiectul legii „Cu privire la transparența decizională”.

Realizând o analiză a proiectului de lege cu privire la lobbyism, considerăm oportun elaborarea lui, din motiv că obiectul acesteia, este diferit de obiectul Legii cu privire la conflictul de interese și obiectul proiectului de Lege cu privire la transparența decizională.

De asemenea considerăm că, Legea cu privire la lobbyism nu va dubla prevederile actelor normative menționate, ci va suplini cadrul legal cu norme care se referă la un șir de raporturi nereglementate.

De aceea, în opinia noastră, excluderea acțiunii 1.8 din Planul de Acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției pe anii 2007-2009 nu este pe deplin justificată, mai ales că această acțiune se regăsește și în punctul 28.1 din Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare pe anii 2008-2011.

Acțiunea 1.28 se referă la revizuirea Legii Insolvabilității nr.632-XV din 14 noiembrie 2001 și se află în proces de executare. Responsabili de executarea acestei acțiuni în cadrul Ministerului este Direcția juridică în colaborare cu Agenția proprietății Publice de pe lângă Ministerul Economiei și Comerțului.

În scopul realizării acestei acțiuni a fost elaborat proiectul de modificare a art.73 din Legea insolvabilității, care urmează a fi expediată spre avizare și expertizare instituțiilor competente. Ca consecință a acestei revizuirii se vor înăspri condițiile de acordare a licenței pentru funcția de administrator al insolvabilității foștilor conducători de întreprinderi și instituții declarate insolubile.

Pe lângă acțiunile preconizate pentru anul 2008, mai există o acțiune prevăzută pentru anul 2007 și anume **nr. 1.13** „*Ajustarea actelor legislative și normative la prevederile Legii nr. 235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător*”.

Ministerul Economiei și Comerțului, în scopul executării acestei acțiuni, a elaborat în termeni proximi (anul 2007) un proiect de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Acesta a fost adoptat de Parlament la data de 14.12.2007 cu nr. 280 și prevede modificarea și completarea a 72 de acte legislative și normative în vederea conformării acestora principiilor de bază de reglementare a activității de întreprinzător, creării unei stabilități economice și sociale, asigurării transparenței în activitatea decizională și de control, stabilirii responsabilității factorilor decizionali și de control și conformării legislației naționale la standardele internaționale.

Luând în considerație faptul că Legea dată a fost publicată și a intrat în vigoare la data de 30.05.2008, putem menționa că acțiunea nr. 1.13 este executată integral, cu un înalt grad de realizare.

Cu toate acestea, procesul de ajustare și perfecționare a cadrului legislativ nu poate fi raportat și stopat la o anumită perioadă de timp. De aceea, necătînd la expirarea termenului de realizare a acțiunii 1.13, Ministerul Economiei și Comerțului continuă să elaboreze acte normative ce au ca scop perfecționarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător.

Astfel, a fost elaborat și prezentat spre avizare ministerelor și instituțiilor interesate proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la prestarea unor servicii comerciale. Au fost elaborate și prezentate Guvernului proiectele Hotărârilor de Guvern „cu privire la completările la Hotărârea Guvernului nr.547 din 04.09.1995 cu privire la prețurile (tarifele) reglementate de către stat”. Au fost elaborate și aprobate de către Guvern modificări și completări la Legea privind patenta de întreprinzător. De asemenea pentru Ministerul Economiei și Comerțului este importantă realizarea acțiunii nr.7.1. „Asigurarea transparenței în procesul de elaborare a actelor normative”. Calitatea de executor al acestei acțiuni o au autoritățile publice centrale.

În scopul realizării acesteia, Ministerul Economiei și Comerțului plasează pe site-ul său la rubrica „discutarea proiectelor”, cele mai importante proiecte de acte normative elaborate de subdiviziunile sale structurale. Acestea sunt propuse pentru informare și dezbateri publice. În prezent pe pagina web oficială Ministerului se află publicate peste 20 de proiecte de acte normative.

De asemenea, în scopul asigurării transparenței, fiecare colaborator al ministerului, răspunzător de elaborarea unui proiect de act normativ, intervine în presă și alte surse mass-media cu careva articole sau comentarii vis-a-vis de proiectul elaborat.

Drept exemplu poate servi proiectul de Lege cu privire la ipotecă, care a fost subiect al dezbaterii în emisiune directă la radio și televiziunea „Moldova 1”, precum și în trei ziare săptămânale;

Proiectul de act legislativ ce reglementează acordarea preferințelor comerciale autonome (ATP). La acest subiect au fost organizate interviuri, mese rotunde cu clubul jurnaliștilor economici din Moldova, au fost emise spoturi publicitare și suport informațional TV, în luna mai, în toată Republica au fost organizate seminare informaționale, care vor fi repetate pe parcursul anului. De asemenea s-a făcut transparent însăși procedura și procesul de acordare a cotelor (preferințelor comerciale autonome) la zahăr și vin. Astfel, lunar se face public câte cote au fost acordate, persoanele, precum și modul cum sunt valorificate.

Un alt exemplu de proiect mediatizat, poate servi reforma liberalizării economice. S-au publicat cărți, broșuri, pliante despre liberalizare, în trei limbi, suplimentar toată informația fiind plasată pe pagina web a Ministerului.

De asemenea a fost mediatizat procesul de negociere cu deținătorii de patente, în privința modificărilor la Legea cu privire la patenta de întreprinzător.

În scopul determinării unor atribuții concrete, prin ordinul ministrului a fost aprobat un plan intern de acțiuni de realizare a Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, pentru anul 2008, care vine în completarea ordinului de bază emis în anul 2006. Acesta stabilește acțiunile, responsabilii și termenele de executare, rezultatul preconizat precum și indicatorii de evaluare și raportare.

Referitor la acțiunile întreprinse în scopul realizării Hotărârii Guvernului nr. 615 din 28.06.2005, comunicăm că în cadrul ministerului funcționează telefonul de încredere cu numărul 250-535 (până la 25 decembrie 2007 a funcționat 238-383). Responsabilă de preluarea apelurilor la telefonul de încredere a fost desemnată dna Parascovia Pasat, șeful sectorului probleme speciale. Informația privind instalarea telefonului de încredere a fost plasată pe pagina oficială a ministerului WWW.mec.gov.md în luna mai 2007, fiindu-le solicitat cetățenilor să comunice fapte de corupere comise de colaboratorii Ministerului Economiei și Comerțului. Pe parcursul a 10 luni au parvenit doar apeluri ce conțineau întrebări din diverse domenii de activitate ale ministerului, la care solicitanților li s-a recomandat să se adreseze subdiviziunilor respective din cadrul ministerului.

Fapte de corupție ale colaboratorilor ministerului n-au fost semnalate.

Concomitent, vă informăm că Ministerul Economiei și Comerțului a instalat în holul de la etajul I din str. Bănulescu-Bodoni o lădiță pentru depunerea adresărilor de către cetățeni cu titlu: „Demersuri și informații confidențiale adresate Ministerului

Economiei și Comerțului”, care se deschide de 3 ori pe săptămână, dar până în prezent în lădița în cauză nu au fost depistate scrisori cu referire la corupție.

Ca acțiune care se realizează permanent de către MEC este cea de implementare a măsurilor de prevenire a corupției în procedurile de recrutare, selectare, angajare și promovare a persoanelor în funcții publice. În scopul angajării statelor de personal ca urmare a aprobării, prin Hotărârea Guvernului nr.549 din 30.04.2008, a noii structuri a MEC, a fost lansată procedura de concurs pentru suplinirea funcțiilor publice vacante. Termenul limită de prezentare a actelor a fost, 11 iunie 2008.

În acest scop, pe site-ul oficial al MEC, la data de 16 mai 2008, a fost plasat avizul privind anunțarea concursului pentru suplinirea funcțiilor publice vacante și condițiile de concurs, iar la 23 mai 2008 avizul respectiv a fost publicat în ziarul „Moldova Suverană”.

Pe parcursul trimestrului I anul curent, întru ridicarea nivelului de calificare și competenței profesionale a funcționarilor publici ai ministerului, în perioada de referință au participat la cursuri de perfecționare 27 de colaboratori ai ministerului. În perioada de 19-23 mai Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova a organizat un seminar cu genericul „Etica serviciului public”, care va continua și în perioada de 30 iunie - 4 iulie. În cadrul acestor seminare se preconizează a fi instruiți 30 de colaboratori ai ministerului.

Pentru ridicarea profesionalismului, responsabilității funcționarilor publici, sporirea gradului de rezistență al angajaților la riscurile de corupție o atenție deosebită se acordă perfectării procedurilor de selectare, angajare, promovare, instruire și atestare a funcționarilor publici. În sensul realizării obiectivelor în cauză sunt create prin ordine interne și activează comisiile speciale:

- cu privire la problemele de personal (selectarea, promovarea, numirea în funcție a conducătorilor, specialiștilor);

- cu privire la atestarea, conferirea gradelor de calificare a funcționarilor publici.

În cadrul Ministerului Economiei și Comerțului pentru perioada de activitate 26.09.2007- 30.11.2007 a fost efectuată evaluarea sistemului de control intern al mediului de audit, în ceea ce privește achizițiile publice. S-a pus accent pe verificarea procedurii interne de desfășurare a achizițiilor, cadrul normativ intern, transparența, etc. Ca urmare a acestei evaluări, neregularități nu sau depistat.

În scopul realizării Strategiei Naționale de prevenire și combatere a corupției, Ministerul coordonează și monitorizează modul de implementare a acesteia în instituțiile subordonate, cum ar fi Agenția Proprietății Publice, Inspekția Muncii, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, care trimestrial raportează Ministerului despre acțiunile întreprinse și rezultatele obținute.

De exemplu, Inspekția Muncii a întreprins și a realizat un șir de acțiuni care vizează planificarea lunară și coordonarea planurilor de activitate ale inspectoratelor teritoriale de muncă cu autoritățile administrației publice locale, afișarea planurilor la intrarea în sediul inspectoratelor.

Este asigurată transparența activităților de inspekție prin intermediul publicațiilor periodice de specialitate „Dreptul muncii” și „Securitatea și igiena

muncii”, în cadrul emisiunilor radiofonice și televizate, publicațiilor periodice locale, precum și pe pagina WEB a Inspecției Muncii.

De asemenea, Inspecția organizează și desfășoară întruniri de familiarizare a factorilor de decizie din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul I și II. Acordă asistență consultativă și metodologică angajaților și salariaților în vederea conformării la prevederile actelor legislative din domeniul muncii. Implementează „Codul Deontologic al inspectorului de muncă” și „Codul de conduită a funcționarului public” cu diseminarea acestora în subdiviziunile Inspecției Muncii.

Totodată, în cadrul Inspecției are loc instruirea și informarea personalului și inspectoratelor teritoriale de muncă asupra legislației cu privire la prevenirea și combaterea corupției și asupra acțiunilor de prevenire a corupției ce se impun.

În cadrul Agenției Naționale se întreprind următoarele acțiuni și măsuri:

- prin ordinul Agenției Naționale nr.71 din 27 iunie 2006 a fost aprobat Planul de acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, a fost instituită și activează grupul de lucru (conducătorul V. Costea, vicedirector general, șef direcție orientare și pregătire profesională), care efectuează controlul administrativ intern și organizează implementarea Planului menționat;

- a fost instalat un post de „telefon de încredere” (72-10-03) și o cutie specială pentru depunerea petițiilor, informațiilor și sesizărilor de la cetățeni în domeniul dat;

- se practică familiarizarea regulată a personalului Agenției Naționale, conducătorilor agențiilor teritoriale cu stipulările legislației privind prevenirea și combaterea corupției, alte acte legislative și normative, care reglementează activitatea funcționarilor publici (inclusiv cu modificările și completările operate pe parcurs), spre exemplu, au fost examinate și discutate Codul de conduită a funcționarilor publici, proiectul Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, etc.;

Problemele în cauză sunt puse în discuție în cadrul seminarelor instructive, instruirii interne a colaboratorilor, întrunirilor republicane cu directorii agențiilor pentru ocuparea forței de muncă (14-16 februarie; 09-10 august; 08-09 noiembrie 2007; 22 februarie 2008). În cadrul întrunirii din 09-10 august 2007 la solicitarea Agenției Naționale reprezentanții Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (M. Kalughin și M. Popescu) au prezentat o informație amplă asupra următoarelor subiecte: „Corupția - analiza generală a fenomenului; Prevenirea corupției – aspecte generale; Analiza juridico-penală a infracțiunilor de corupție; Expertiza anticorupție a proiectelor de acte normative”;

În scopul asigurării transparenței activității, informării populației, a fost lansat în anul 2007 Portalul guvernamental „Piața muncii din Republica Moldova”, gestionat de Agenția Națională, a fost deschis și sistematic se completează site-ul oficial al ANOFM, se editează buletinul informativ „Piața muncii”, diferite broșuri, pliante, etc.;

A fost creată și activează comisia specială de control al declarațiilor cu privire la venituri și proprietate a funcționarilor publici. Comisia respectivă la procesul de depunere a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate ale angajaților ce dețin funcții publice în cadrul Agenției Naționale pentru anul 2007 - nu a depistat nici un

fapt de încălcare a statutului funcționarului public (au depus declarațiile - 248 de persoane, care au activat la 01.01.2008), informația a fost prezentată Ministerului la 25.02.2008.

În scopul consolidării disciplinei de muncă, ridicării calității și eficienței muncii, sporirii responsabilității angajaților și întru respectarea prevederilor Legii serviciului public nr.443-XIII din 04.05.1995, în cadrul ANOFM a fost efectuată în octombrie-decembrie 2007 atestarea ordinară a funcționarilor publici.

Totodată e de menționat că nu toate acțiunile întreprinse au dat rezultatele așteptate:

- pe parcurs nu au parvenit adresări la postul „telefonului de încredere”, precum și nici o sesizare, informație în scrisă în domeniul dat la o cutie special instalate în incinta ANOFM;

- în urma controalelor efectuate de către colaboratorii aparatului central al Agenției Naționale pe parcurs, precum și controlului efectuat de către Procuratura Generală în agențiile teritoriale în luna august 2007 au fost depistate unele încălcări la efectuarea cheltuielilor ce țin de acordarea ajutorului de șomaj, stimularea antrenării la lucrările publice, plata indemnizației de integrare sau reintegrare profesională, mai ales în agențiile teritoriale a UTA Găgăuzia, raioanelor Glodeni, Taraclia, Căușeni, Ialoveni, conducătorilor cărora li s-a aplicat măsurile disciplinare.

Întru excluderea cauzelor și condițiilor care favorizează corupția și protecționismul în cadrul ANOFM se preconizează:

- efectuarea regulată a controalelor subdiviziunilor Agenției Naționale privind respectarea întocmai a prevederilor legislației în vigoare din domeniu;

- constituirea grupelor mobile pentru asigurarea permanentă a ajutorului practic și a controlului activității agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă;

- colaborarea mai strânsă cu partenerii dialogului social în vederea antrenării mai multor actori la realizarea problemelor ocupării forței de muncă și transparența activităților structurilor ANOFM;

- perfecționarea procedurii de informare a populației aflate la evidența agențiilor teritoriale despre drepturile și obligațiile lor, elaborarea materialelor informative (pliante, broșuri), asigurarea publicațiilor în mass-media, etc;

- îmbunătățirea activității grupului de lucru pentru efectuarea controlului administrativ intern cu informarea sistematică a conducerii și înaintarea propunerilor respective pentru redresarea situației în combaterea corupției;

- asigurarea angajării și managementului personalului din cadrul Agenției Naționale doar după criteriile de profesionalism, devotament și competență;

- audierea periodică a directorilor agențiilor teritoriale, șefilor subdiviziunilor structurale privind aportul și rolul concret în prevenirea și combaterea corupției, îndeplinirea obligațiilor de funcție și gestionarea sectorului încredințat.